

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, November' 9-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Oktober' 22-dik napján ily czikkely fordult elő a' Ministeri Kurirban: —

„Az Ország' külömbkülömb részeiből a' népzendülésének gyarapodásáról beérkező tudósítások, mint várni lehet, naponként fontosabbak kezdenek lenni. A' Radikálisok, azon serkentődés által, mellyet köztök egy maroknyi, általok megtsalattolt bolond Whigeknek hazájok lett állása okozott, örömmel eltöltődvén, már nem is titkolják a' magok undorodásra méltó plánumaikat, hanem nyilván 's minden palástolás nélkül beszélnek, hogy a' Revolúzió el volna kezdődve. —

„Valahol tsak a' támadás' lelke a' Constitutzió ellen legfőbbképpen uralkodik, ott minden egyeresen és törvényesen gondolkodó emberek jól érzik annak szükséges voltát, hogy, mint magános emberek, minden töllök kitelhető eszközöket elő kell venniük, a' végre, hogy magokat azon veszedelemtől védelmezzék, a' melytől félnek. —

„Ha a' gonoszok összeesküsznek a' jóknak össze kell tsatolni magokat — e' volt a' Burke' előérzéssel telyes intése. De mit használnak tsak magános (egyegy) embereknek iparkodásaik egy oly felfegyverkezett népnek nyilvánvaló creje ellen, a' melly tsak azon járattja elméjét, hogy a' mások' tulajdonát miként tchesse semmivé, 's miként forgathasson-fel mindent, a' mi az ő zablátlansága elejébe gátat tehet? Sikeres

segedelem ezen szempillantásban tsak egyedül áltól jöhet, kinek kezeibe a' Constitutzió a' Státus erejét adta, és mi reszketve tekinténék ezen irigylésreméltó Országnak sorsára, ha Országlászkünknek részéről a' vigyázóságnak és bátorságnak dolgában legkissebb fogyatkozást észre vennénk.

„A' Frantzia Monárkiát a' Ministerek' félenksége 's vigyázatlanága tette-ki azon nép' dühösségének, melly a' maga Királyt a' thronuson kitsufolta. Ha annak Országlószeke a' maga erejét jókor összeszedte volna, nem omlott volna ki az ~~ok részén~~, melly későbbre a' thronust és az oltárokat felforgatta. —

„Mi szerentséseknak tartjuk hazafi társsinkat, azért, hogy Országlószekekünk tökéletesen által látja azon veszedelmet, melly által fenyegettünk. Az, hogy ő, a' Parlamentumot (idő előtt) összehivatta, nyilvánosságos bizonyosága vala annak, hogy érezte, hogy melly veszedelmes fenyegetődzésekkel telyes légyen a' mostani idő, 's mi semmit nem kételkedünk affelől, hogy Országlószekekünk, addig is, míg a' Parlamentum' tagjai, tanátskozásihoz hozzá foghatnának, meg nem fog szünni a' mi új Katilináinknak vad iparkodásaikkal megegygyező lépésekkel a' czél felé sietni. —

„Armádánknak megkevesített állapotjára nézve, mint elővigyázási eszköz, elkerülhetetlenül megkívántatik az, hogy az Ország' fegyveres ereje haladék nélkül 10,000 emberekkel neveltessék, a' melly legfogyanatosabban, és legkevesebb

költséggel úgy hajtathatlik végre, ha azok a' nyugodalomban élő katonák, kik a' Statustól most is valami jót (penziót 's egyéb) vesznek, valóságos szolgálatra előhivatván, hasonlóképpen penzióból élő tisztek' vezérlése alá rendeltetnek. Ezek a' Haza' 'historiájában magokat ily nevezetésekké tett Veteránusok, annak belső oltalmaztatásában is ugyan aztaz erőt fogják kifejteni, mellyet külső díszösségének megtartatásában kimutattak.

„De ezen Veteránusokon kívül egy része még a' lábonálló katonaságnak is haszonra fordíthatatik, a' mellyel úgy lehet véghez vinni, hogy a' városokban és hajóépítő mivhelyeken lévő őrző vagy strázsáló száraz katonaság' helyébe tengeri katonák állíttatnak, a' melly végre minden tengeri Kompániák 20 emberekkel szaporíttatván, ez által is 11,600 emberekkel fog a' fegyveres erő nevekedni. —

„Készen vagyunk mi már arra is, hogy a' fegyveres erőnek neveltetéséért a' Radikális Whigek' nyomtató sajtóikból majd fognak elég sok bölts tudományok az álló seregéről 's az Országlószéknak önn' kénye szerént való hatalmárol világ élejébe jöni. A' mi ezen tudományokra való feleletünk nagyon rövid fog lenni. Mi tsak azt fogják felelni: „Hogy a' Régens és eme' Ministerek, kik a' Radikalusoknak minden bölts jövedelméik 's meg nem szünő ellenmondássok' trutzára, ezen országnak „a' külső hadakozásokban legnagyobb „gyozedelmeket szerettek, itthon sem „fogják Constitúziókat, szabadságunkat, 's Monárchiánkat, a' maga' nagyságának 's gyozedelmének tetős-tetéjén, „egy revolúziós haramiákból álló bándának játékára kitenni.“

* * *

Azt tartják, hogy az Oktober' 14-dikén a' Jorki kastély' Udvarán tartatott

népgyűlés leg többat tett arra, hogy a' Ministerek olyan hathatós eszközöknek elővételését szükségesnek tartották, a' melyenkről a' Londoni Kurir feljebb beszélt. Ezen gyűlés azért leginkább nevezetes, hogy a' Yorki Grófság' Fő Politziai Bírāja' meghatalmázására 's felvigyozázása alatt, 's nem tsak hogy az ő jelenlétében, ment véghez, hanem, hogy a' gyűlést is ő maga nyitotta-ki közönséges beszéd-tartás által, 's hogy azok a' Lordok, Grófok, 's néhány egyéb nagy emberek is, kiket közelebbi levelünkben megneveztünk, 's a' kik többire mind a' Whigh részhez tartoznak, oly beszédeket tartottak, mellyeket a' Ministerek töllök egytájtában nem vártak volna. — Azemlitett Politziai Fő Bíró beszédében, mellyel a' gyűlést kinyitotta, ily szavak fordultak elő: — Ő ezen gyűlést a' hozzá benyujtatott kívánságra annyival örömeztőbb öszszehívatta, minthogy ő örökké úgy ítélt, hogy ezen Grófság'béli Fő és Alatsony rangú lakosoknak egymással egygyeségben való életjek által a' közönséges békességnek és boldogságnak fenn-tartatása legbizonyosabban megeshetik.“

A' Grófság' Politziai Fő Bírāja (Fő Scheriffje) után Herczeg Norfolk beszélt: — Minthogy ő, azt mondja, közönséges helyeken való beszédeket tartani nem szokott, tehát legelőbb is engedelmet kér a' néptől. A' Manchesteri történetről megvallotta, hogy ezen erőszaktétel által a' nép' jusai megsértődtek, Fájdalom, hogy ezen heves és heheburgya tselekedetel a' Korona' Ministerei is helybehagyták. Az ő ítélete szerént (ezek mind a' Herczeg' szavai) az Angliai revolúziónak idejétől fogva nem mutatá ezen Ország' Historiája a' nép' jusai ily megsértetéseknek példáját. A' beszéd után külömbkülömb jóvállásokat olvasott-fel ő Herczégsege, mellyek mind oly tulajdonságuak voltak, mint a' mi-

lyenek mostanság a' több efféle gyűlésekben tétettek és meghatározottak. Végrezetre kérelem határozottatott a' Régens Princzhez a' Parlamentum' összehívattatása 's a' Manchesteri történeteknek megválttatása eránt. (Még ekkor 'hát nem hívatottak volt meg a' Parlamentum' tagjai az összehgyülekezésre; vagy is inkább még ekkor talam *Yorkban* nem tudták azt; mert bizonyos az, hogy a' Parlamentum összehívattatásáról szolló Proklamáció, Októbernek 11-dik napján a' Király 59-dik esztendejében von dátáltva, 's *Londonban* Október' 12-dikén hirdettetett ki.)

Meg a' tartatása' módja is nagyon különös volt ezen *Yorki* népgyűlésnek. Így ír rolla röviden egy *Yorki* tudósító Október' 14-diken: —

„Tegnap nagy mozgások valának városunkban, 's estvére ide érkeztek Gróf *Fitzwilliam* (a' *Yorki* Grófság' Fő Hadnagya), Lord *Milton*, Herczeg *Norfolk*, Gróf *Surrey*, több más előkelő *Wigh*gekkel (a' Mérséklett Monárkhia' barátjaival). Ma reggeli 6 órakor dob 's trombita-harsogások jelentettek, hogy a' *Leeds*, 's *Dembury* és ezen Grófságnak egyéb vidékebeli néptsoportok is megérkeztek. Osztályonként 's karonfogva léptettek-be a' városba. Minnyájoknak egy egy butykos bot volt kezében. A' fel-léptetés 9 órakor kezdődött-el, muzsikai karokkal, 's ezen kedvelt énekkel: *God save the King*, és *Rule Britannia!* Minden ének nagy örvendezéssel és kialtozással kezdett-el. A' kastély' udvarára valami 5000-ren tértek-be, kik közt aszszonyok és gyermekek is sokan voltak; 15, fekete fátyolos zászlót, meglehetősen tsinos ruhájú férfiak vittek. Az utzákon való 12 's fel járkálás 12 óráig tartott. Azon Fő Személyek, kiknek kívánságokra a' *Yorki* Grófság Fő Scheriffje a' gyűlést tartotta (tudni illik a' nevezett Grófok, Lor-

dok, 's egyebek) a' kastély' udvarán annak szemöldökével általellenben egy állásra mentek fel, a' honnét beszédjeiket tartották. A' kastélyon kívül is reá mehetett az összesereglett emberek' száma valami 20 ezerre.

A' Király' nevében a' Parlamentumnak idő előtt való összehívattatása végett kiadott Proklamációra nézve ily megjegyzést adott ki a' Londoni Kurir a' *Morning-Chronicle* ellen: — „A' *Morning-Chronicle* azt gondolja, hogy a' Ministerek, engedésből hívták volna meg a' Parlamentumot az összehgyülekezésre, minekutánna megijedtek attól, hogy a' *Wigh*gek némelly helyeken magokat a' Radikálisokkal összsatsatolván, a' Manchesteri történeteket illető kérdést vitatni kezdték. De ne képzelődjék ám elkép-pen a' *Morning-Chronicle*; el ne bizza magát ezen fundamentum nélkül való képzelődéssel; ne gondolja, hogy valami nevezetes dolgot fedezett-fel. Nem azért gyűl ám össze a' Parlamentum, hogy néhány *Wigh*geknek, kik magokat a' Reformistákhoz tsapták, hizelkedjék, vagy is hogy őket ismét megnyerje: hanem hogy a' *Loyalis* polgárok' természeti és igasságos meghívásának, kik a' békételemeknek revolúziós plánumaik ellen való oltalmaztatást kívánnyák, elegettegyen. Igaz ugyan, hogy a' fennálló törvények már (a' Regens Princznek minapi Proklamációja által, mellyel a' fegyveres összehgyülekezéseket, fegyveres gyakorlásokat 's a' többi, megtiltotta, 's azon rendelés által, hogy a' Státus' fegyveres erejének száma 10,000 Veteránusokkal 's 11,600 tengeri katonákkal neveltessék) már mondom erősebbekké tétettek, de nem a' nélkül ám, hogy a' sokaság ezen eszközöknek elővétette-sékért indúlato kialtozásra ne fokadott volna, 's azok ellen a' nyomtató sajtók is hi ne' kellek volna. Hogy tehát a'

történt, idő előtt való gyaláztatása, megszűnyön, 's hogy a' Constitúzió, a' Thronus, a' Morál, a' házi boldogság, egy szóval a' köz Jó, megoltalmaztathassék, oly eszközhöz kelle nyulni. a' melly által ezen igasságtalan gyaláztatás megszüntetődjön. Ez az oka a' Parlamentum összehivattatásának; az ő legszentebb kötelessége, hogy ily környülállások között hasznos eszközöket találjon-fel. Egyébiránt egészen bizonyosokká tehetjük olvasóinkat affelől, hogy a' Parlamentumnak összehivattatását semmi féle Finantziái okok nem parantsolták.“

Alább ismét visszatervén a' Kurir a' Finantziára, ekképpen szoll: „Adná Isten, hogy a' mi Radikálisaink tsak a' mi Finantziánk ellen kelnének - ki, vagy szállanának táborba! Igy mi semmit se' félhetnénk az általok való megtámogatástól. De más módon törnek ám reánk; más állásból támodnak-meg, hogy ökkönnyebben győzedelmeskedhessenek, mi pedig annál bajosabban védelmezhesük magunkat ellenek. Ők a' lelket és nem a' testet támodják-meg. Az Ország' törvényeinek és Religiójának felforgatásán iparkodnak — midőn színből a' tzuorra theára, a' spiritusos italokra, 's fűszerszámokra vettetett vámfizetések ellen deklámálnak. Ugyan lehet-e' Angliában tsak egy okos Whig olyan, ki az első tekintetre által ne' látná, hogy ezek a' Radikálisok, a' kávéról, tzuorról 's a' többiről való lemondást, 's a' szabadság és Constitúzió mellett való buzgást, tsak mint a' katonák a' tsatázáshéli mesterséget úgy használják ellenünk, azért, hogy valóságos célzásokot eltitkolhassák? Revolúziót akarnak öksinálni, éppen olyan Revolúziót, mint a' milyent az Orleáni Herczeg tsinált volt Frantzia Országban. Ő és az ő Segítői, ha még életbenj volnának, most né-

kat adhatnának.“

A' Kurir, mint Ministeri vagy hivatalszérent való újságjelenti azt is, hogy, Gróf Fitzwilliam, azért, hogy Whig létire 's mint Lord-Lieutenant a' Yorki Grófság' Radikálisaihoz tsatolta magát 's gyűléseikben nem tsak megjelent, haen ott beszédet is tartott, 's a' Ministereknek a' Manchesteri történetek eránt kimutatott magokviseletét oltsárlotta, ezen Grófságnak Lord-Lieutenantságából letétetett légyen. Az ő letétetetéséért nagyon ditséri ezen Kurir a' Ministereket: — „Azon munkás részvétel által, úgymond, melyre magát ezen Lord, a' mostani kritikus időben arra réavétetelni engedte, hogy az ő kormányozása alatt lévő Grófságban egy ily népgyűlésre célzó Maghívó Hirdetést tulajdon névével aláírjon, annak közönségessé tétetettését elő segítse, hogy azon gyűlésbe személyesen megjelenyen, a' jóvallásoknak és a' Princzhez intézetett kérelemnek készítésében munkás társ legyen, 's hogy ekképpen mind ezeket a' revolúziós mesterkedéseket a' közönség előtt nyilvánvaló módon helybehagyja, szükségesképpen ketté kellett annak a' fontos egygyetértésnek szakasztatni, melynek az Országlószék és egy Lord-Lieutenant között mindenkor kivanatos dolognak kell lenni, oly kritikus időben pedig mint a' milyenben mi élünk, elmulthatatlanul fenn kell állani. Két fő tiszti Karoknak, milyen az Országlószék 's egy Lord-Lieutenantság, lehetetlen egy kézre dolgozni, mihelyest egymással ekképpen ellenkeznek. Erre nézve teljes lehetlenség vala az, hogy Gróf Fitzwilliam a' maga Fő - hivatalában egy oly szempillantatban megmaradhasson, midőn az egész Országnak boldogsága kívánnya, hogy annak meg oltalmaztatásán a' Stá-

tusnak minden féle ereje, megoszlás nélkül, egy szívvel lélekkel iparkodjék.“

A' Londoni Radikálisok a' mogok gyűléstörtésséhat, mellyet Oktober' 20-dikára határoztak 's ugyan akkorra ki is hirdettek vala, azolta megváltoztatták 's Novenber 1-ső napjára tették által. Azon vidékeken, a' hol ezek a' nemszűnő nép-gyűlések divatjában vagynak, mindenek felett pedig a' Lankashirei nagy uradalmakban, a' jószágárendások 's egyéb tulajdonosok nagyon megfélemlettek, mellyerenézve puskákat vásároltatnak össze 's embereiket fogyverbe öltöztetik, 's egyéb minden féle előrevigyazásbéli és oltalmazó eszközöket elé kezdettek venni, 's minden esetre készen tartják magokat.

A' Statesman ekképpen szoll: — „Az úgynevezett Radikálisoknak kilentz tized része jó szívvel megelégedne tsak valamelly mérsékelt reformáltatódással is: ellenben ha ezt sé nyerheti meg, már így hiábavaló fog lenni a' tulajdonos lakosoknak minden felfegyverkezése, 's a' Radikális seregek közzé való bevágása; ez által őket jó útra nem fogják téríteni, sőt a' rosszzat még rosszabbá fogják tenni.

Tudtára esvén az Országlószéknek, hogy Novenber' 1-ső napján a' Westmorlandi, Durhami, 's Lankasteri Grófságok is oly gyűléseket akarnak tartani, mint már a' Yorki 's Cumberlandi Grófságok tartottak, 's attól tartván, hogy mivel mind egy napra vagynak határozatva, talám éppen ezen napra légyen a' nyilvános felzendülés is határozatva: erre nézve előrevaló vigyázásból puskákat osztatott-ki a' gazdagabb tulajdonosok és Fábrikások között, a' végre, hogy magokat a' Radikálisok ellen védelmezhessék.

* * *

Hadi Titoknok - Minister Lord Pal-

merston ilyen meghívást hirdettetett-ki: — „Mind azok a' tisztek, kik a' Királyi Veteránusoknak Batalionnyokhoz tartoznak, 's neveik a' penzióon lévő tisztek' laistromába beirattatva találtatnak, meghívattatván, oly rendelés szabattatik elejibe, hogy a' magok Adresseiket (az arról való utásitást, hogy hol laknak), Londonba, a' Hadi Ministerium' Cancellariájához, küldjék-be.

A' Kirir, midőn ezen Meghívó Hirdetést közlötte, ily megjegyzést vetett utánna: — „Mi remélnjük, hogy a' Tiszturak ezen meghívattatásnak haladék nélkül engedelmeskedni fognak — mivel-hogy a' Reformálók által Novenber' 1-ső napjára mind egyszersmind összehívattatott gyűlésekre nézve, szükségessé képpen meghívattatik, hogy az ő gonosz plannaiknak semmivételtethetessek végett, minden eszközök készen legyenek.“

University Library * Gluj *

A' Londoni Radikálisok Novenber' 1-ső napján *Finsburg-Squarre* nevű piatzon akorják tartani a' magok gyűléseket. Hanem valami *Emmanuel* nevű ember kihirdettette az újságlevelekben, hogy az a' piatz, vagy inkább pusztaság, az ő tulajdona légyen, melyre nézve ő meg nem szenvedti, hogy a' nép ott gyűlést tartson. *Emmanuel* a' Magistratussal is közlötte a' dolgot, és ez megígérte néki, hogy, ha kivánni fógja, segedelmet fog néki adni arra, hogy a' népnek azon piatzon való összehgyűlését megakadályoztassa. *Thistlewood* ellenben a' Londoni Radikályok Boztogsága' titoknokja azt mondja, hogy a' nép ugyan megismeri azt, hogy néki minden magános tulajdont legszentebb módon megbetsülni legszorosabb kötelessége: hanem, minthogy mindenek előtt tudva van az, hogy azok a' nagy piatzo-

az embereknek egy nagy pestis által okozott kihalása által lettek, azolta mind a' népek engedtettek közönséges haszná-
lásra; 's ekkeppen a' jelenlévő esetben se' lehet a' népet meggátolni abba, hogy ezen piacon öszszegyülekezessék.

Szent Ilona.

„Egy Belgiumi Ujság (így szoll a' Bavariai közönséges Ujság), a' kulfőt, melyből merítette, meg nem nevezvén, ily tudósításokat közöl Napoleonról: — „Napoleon olykorolykor hozzá szoll az Európában folyó dolgokhoz is, és nagyon okosan itel felőlök, ámbar nem minden Európában folyó történetekről lehet tökéletesen tudósittatva, minthogy az Ujságokat nagyon rendetlenül kapja. — Europa, úgy mond ő, Constitúciókat kíván, 's a' Képviselési Systema lábra fog kapni, akarmint törekeujenek némelyek ellene; kik a' Liberális gondolkodással egygyütt haladni nem akarnak, meg fognak miatta romlani“ — Napoleon bosszankodván őriztetése' módjaért, 's azért a' házából ki se' menvén, 's így majd semmi mozgást nem tévén, naponként vastagodik. Egyéb eránt minden régi szokásait tartja most is; csak az evésre van meghatározott ideje, egyebet mindent akkor tesz, akkor fekszik-le, akkor kél-fel, akkor dolgozik, mikor kedve érkezik hozzá Magakeveset ír, inkább diktál. A' Historiák és Románok olvasásának kedvesebb tárgyai. Az utolsók közzé szám-
lál bizonyos *Szent Ilonai* Rézirást, a' melly, mint maga Napoleon magát kifejezi, egy, igazságokból és tévelygésből álló kevert, a' mellyet valaki oly ember írt, a' ki ötlet esmerte is nem is, 's a' ki nem minden ötlet illettő dolgok felől volt egyformálag jól tudósittatva; de azonban a' melyben sok oly dolgok is ta'áltatnak felőlle, a' mellyeket nagyon kevés ember tud. Mondják, hogy az az

valamelly nagyon magasztató Ódát is készített volna Napoleonról, melyre ő most vissza emlékezővén, részint ezen íráshoz is azon Ódaért volna ily nagy vonzódással.“

Spanyol Amerika.

Az Új-Orleáni tudósítások szerint a' Teksási Revolúziót valami Long nevű (nem írják mitsoda nemzetbéti) Generális kormányozza. Mandják, hogy Spanyol Generális Aredondo 1500 emberekkel útnak indúlt ellene a' Sabine vize felé, a' hol ugyan Long elejétén csak 500 emberekkel tanyázott, hanem segítségére, Generális Lafitte 500 embereket viszen Galvestownból. Azt is mondják, hogy nem csak az L. dusok, hanem a' Natchitochasi előkelőbb emberek is mind velle tartanak, 's készeknek ajánlották magokat, ha úgy fog kívántatni, a' mellette való felkelésre.

* * *

Az insurgenseknek Új-Grenadában való szerentsés előhaladásokat (ha szintén ezen tudósítások regibbek is, hogy sem már *Santa-Fének*, a' fő városok, elfoglaltatásáról szollhatnának) mind a' Spanyol Vice-Királynak, a' ki Monpor felé vette annét futását, Kárthágenába érkezett tudósításai, mind pedig a' Bolívar' maga' leveleji is, mellyek tőlle Angusturába érkeztek, kétszékenkívül valóvá teszik. Megvalija maga Bolívar azon levelében, mellyet Jun. 50-dikán indított útnak Angustura felé a' Vice-Elölülőhöz Zeához, hogy az ő szerentsés előrelő haladossok néki magának is nagyon tudálatosnak tettik, midőn azt meg-gondolja, hogy, melly nagy terhelék kellett néki küzködni, míg a' Cordilleras' hegyein seregeit általvibette; hanem éppen ezen terhek, mellyekkel Bo-

livárnak küszködni kellett, voltak azok az indító okok, melyek a Spanyol Vice-Királyt abban a veszedelmes batorságban elalatták, hogy a szükséges készülteknek megtételését elmulassa. Bolívarnak ugyan, mikor Új-Granadába beérkezett, nem volt több 2000 katonájánál, ágyuzókészületeit pedig, míg a hegyek között 's a kiáradott vizeken általment, mind elvesztette, tsalugyan még is telyes reménsége volt az erant, hogy Új-Granadában megmaradhat, minihogy az ott született nap vélle tartván, sokan szolgálatot váltottak nálla — Devereux, English, és Elsom nevű Obersterek, nagyon jó, sőt legjobb szolgálatot tesznek a Bolivar seregeinél: de ők is reménlhetik, 's reménlik is, hogy szolgálatjukhoz léppest való megjutalmaztatást fognak találni ezen új Egyesült Státusok fölujén. — Az Északi Amerikai Egyesült Státusoknak Nonsuch nevű hajója Augustus 5-dikán Angusturához kikötvén, azt a szomorú hírt vitte oda, hogy az Északi Amerikai Státusoknak Perry nevű Commodorjokat, mint Biztost vitte oda a Veneznelai Congressushoz szolló izenetekkel 's levelekkel, de a ki, minckutánna Angusturában dolgát végezte, 's az Oronokó vizén lefelé evezett volna, magát meghütötte 's hideglétést kapván a miatt meghalt, 's a viz' terka' partján katonai tisztelettel rangjához illő módon eltemetített. Mondják, hogy az ő ide való küldetésének a Veneznelai egyesült Státusokra nézve kedvező tárgya lett volna, melynek következése szerént ezen Státusok az Adams nevű hajón két Biztosokat küldöttek-el Északi Amerika felé, hogy annak bizonyos kikötőhelyeiben, melyek nékiük megnevezetve vagynak, az ott számokra készen álló különbkülömb hadi készülteket által vegyék.

A Londoni Kurir ily szókkal emlékezik Santa-Fének Bolívar által lett elfoglaltatásáról, egy Sz. Tamási levelezője után, a ki ezen történetről Sept. 24-dikén irt hozzá: — „Bolívar, kiől úgy ítéltünk vala, hogy az essős időnek elkövetkezése miatt útjában meg fog gáttoltni, benyomúlt Új-Grenada' belső részeire, 's ötszöri tsatázás után, melyek közzül az elsőben nem volt szerentsés, a fő várost, Santa-Fe-de-Bagotát, elfoglaita: de tsak annak köszönheti boldogulását, hogy ezen tartomány' lakosai, mihelyest az ő közelgetését megtudták, azonnal mind felkelték és hozzá tsatolták magokat. — A Morning Chronicle ellenben még egy kevésse bizontalannak tartja ezen tudósítást, 's meginti olvasójit, hogy még egy keveset várokozsanak, minekelötte telyes hitelt adnának neki.

Spanyol Ország.

Kadiksban naponként kegyetlenebb a Sárgahideg pusztítása, a helyett hogy szünne. Október 5-dikén 9152-tőre; 6-dikán 9493-ra; 7-dikén 9619-re hágott a betegek száma; 5-dikben meghaltak 60, 6-dikban 82, 7-dikben 75 betegek. — A Madridi lakosok nagyon félnek, hogy oda is be talál kapni ezen rettenetes nyavalya.

Tizenkét Kapitányok, kik azért mentek volt Kadiksba, hogy az Amerikába rendeltetett seregeknek hajóra ülésétmunkába vegyék, két nap alatt mind a Sárgahideg' áldozatjává lettek.

Némelly Frantzia újságlevelekben az erőssítettik, hogy ezen nyavalya, melly Spanyol Országban ily nagy pusztításokat teszen, nem Sárgahideg, hanem valóságos pestis legyen, de a melly erősítésnek semmi féle Spanyol tudósításokban nem találjuk nyomát.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

H í r a d á s.

Ama derék Hazasi *Dugonics András*, Királyi Tanítónak hólta után kézírásban maradt munkája ezen Tzim alatt: *Magyar példa beszédek, és Jeles ejtések*, mellyről már ez előtt, a' Könyvhöz hasonló formában Tudósítást közre bocsájtottam, a' Sajtó alatt izzad, és szent *József* Pesti Vásárra el készül. Fel megy az egész Munka 40 árkusra, az árra pedig 3 fl. 20. xr. Subscription kívül 4 fl. kiknek tehát oltsóbban megszerezni kedvek vagyon, tisztelt Neveiket a' jövő Új esztendeig küldjék bé hozzám, hogy a' Subscribens Urak Neveiket örökemlékezetre ígéretem szerént ki nyomtathassam. Kélt Szegeden Szent Mihály Havának 28-dik Napján 1819-dik Esztend.

Grünn Orbán

k. priv. Könynyomtató.

T s á r d a - á r e n d a.

Az *Apai* Pustán, Kun-Sz. Miklóson felül fél órányira, a' Posta-útban fekvő Tsárda, vagy tsak 40—50, vagy pedig 3—9 száz holdnyi Szántóföldel, kaszállóval, legelővel és nádas réttel egygyütt, árendába fog adatni a' jövő Sz. Györgynaptól-fogva, 3 vagy több esztendőre, kótyavetye által, mely Kun-Sz. Miklóson, a' nagy Vendégfogadó' Kávé-házában fog tartatni Növényber' 30-adikán.

Épületek, mellyek eddig vesztiben voltak, de most mind megújítottatnak (az udvar is bekerítettik), lasznek hozzá —

1. A' Kortsmahár, egy nagy és egy kis szobával, konyhával, hamarával és pintzével.

2. Egy más ház, 2 nagyotska szobával és konyhával; melynek eddig az Uraság vette hasznát.

3. Két istálló, minsegy 20 darab marhára.

4. Szekérszin az udvar' közepén. — Azonkívül; Kút és nagy Kert.

Valamint az ételt, úgy az italokat is maga szerzi-be az Árendátor. A' legelő pedig legfontosabb, mivel' ott, korán-tavasztól késő őszig, ménes-számra legeltetnek a' Pestre seregestől járó Bácskásági, Bánáti és Alföldi Szekeresek. — Az Árendátor a' Kótyavetyén le fogja fizetni az árenda' negyedrészt ezüstben, vagy annyi értékű papirosbau; mely Sz. György-napján, 1820-ban, az első fértály-esztendőbe számláltatik.

Ugyanakkor árendába fog adatni külön, a' tsárdához legközelebb fekvő sziget, az úgynevezett *Kunállás*. Marhatartó, vagy marhát szaporítani akaró embernek mind-a'-kettő leghasznosabb volna. — Tanáts-kérdeni; nem a' tsárdához, hanem a' környékbeli emberekhez kell folyamodni. — Az idén, legnagyobb-reszént ajándékban, vagy szolgálat-bérben van adva ez a' tsárda, az Uraságnál Gazdai szolgálatot viselő, embernek.

Száz forint Conventiósz pénzért adtak Váltó czédulában: —
Nov. 5-dikén 249³/₈ — 6-dikén 249⁵/₈ — 8-dikén 249³/₈ — forintot.